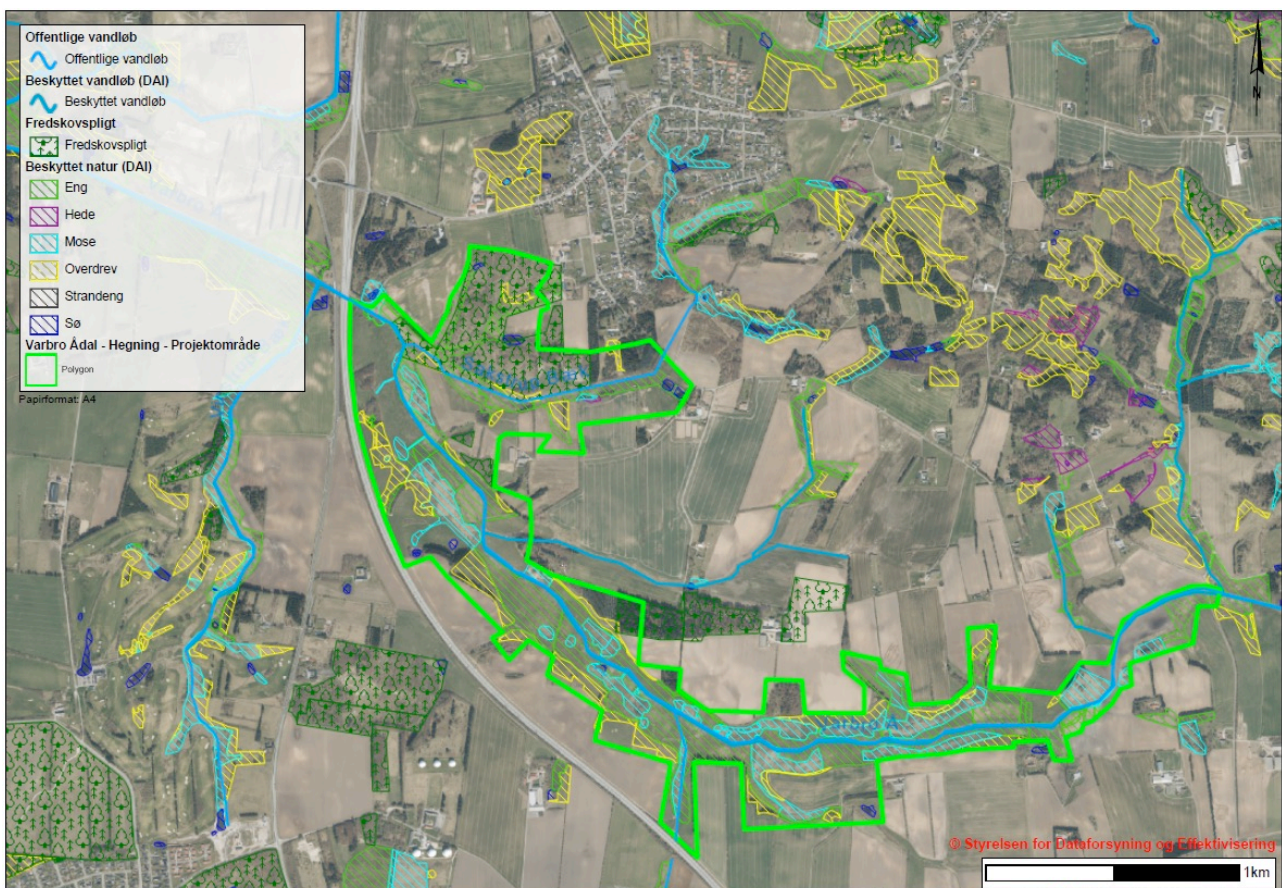

Natur og biodiversitet i Varbro Ådal

Dette er en beskrivelse af naturen og biodiversiteten i Varbro Ådal fra Hirtshalsmotorvejen til Hvimsvej. Det er en strækning på ca. 5 km. Ådalen har mange fine rigkær, hvor rent trykvand løber ud for foden af ådalens skrænter, der er fattigkær i gamle tørvegrave og overdrev på skrænterne. Området rummer stadig bestande af engblomme, gøgeurter og kæruld, som ellers er forsvundet mange andre steder. Ådalen er 200 til 500 meter bred. Området, der er beskrevet, er på 195 ha, hvoraf 122 ha er beskyttet natur. Det drejer sig om eng og mose i bunden af ådalen og overdrev på skråningerne. Derudover er der 7 mindre vandhuller. Der er 25 ha fredskov, hvoraf det meste er relativt nyplantet. De resterende 48 ha er markjord, der ligger op til beskyttet natur.

Der er ca. 7 km beskyttet vandløb igennem området. Det vigtigste er Varbro Å, der løber ud i Liver Å ved Natura 2000 området 6 km vest for kerneområdet. Der er 5 mindre tilløb til Varbro Å i projektområdet, hvoraf det største er Sakstrup Bæk. Der er 6 DVFI målestationer i området. Tre har faunaklasse 5 og tre har faunaklasse 4.

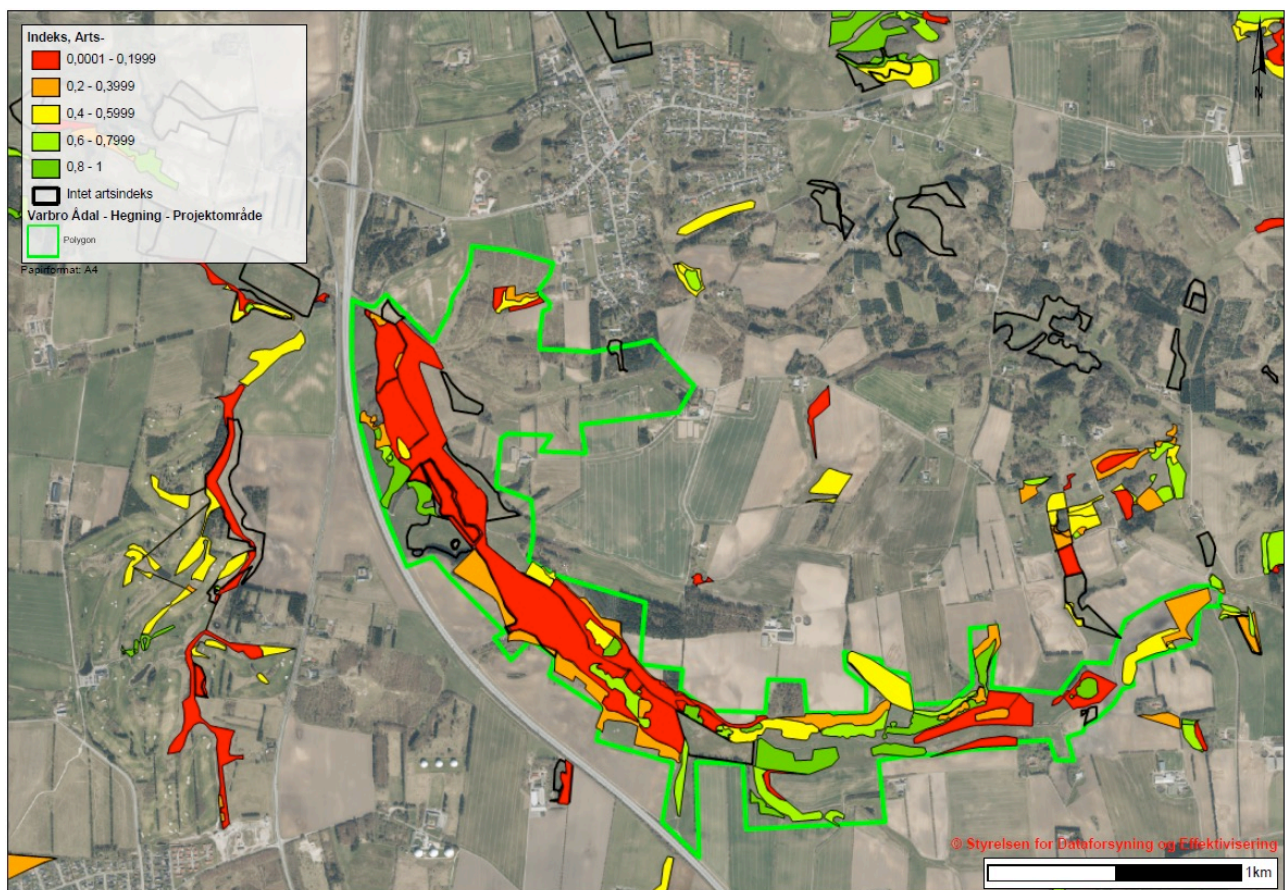

De beskyttede naturområder er gennemgået med DMU's standardiserede basisregistrering og artsregistrering. Som det ses på kortet underneden, er der store arealer med dårligt eller lavt artindeks (0-0,4), men der er også mindre områder med godt eller højt artindeks (0,6-1). Arealerne med højt artindeks er enten grundvandsfødte rigkær eller fattigkær opstået i gamle tørvegrave. Fælles for dem er, at de ikke er sprøjtede eller gødskede og at de ikke får tilført næringsrigt drænvand eller åvand.

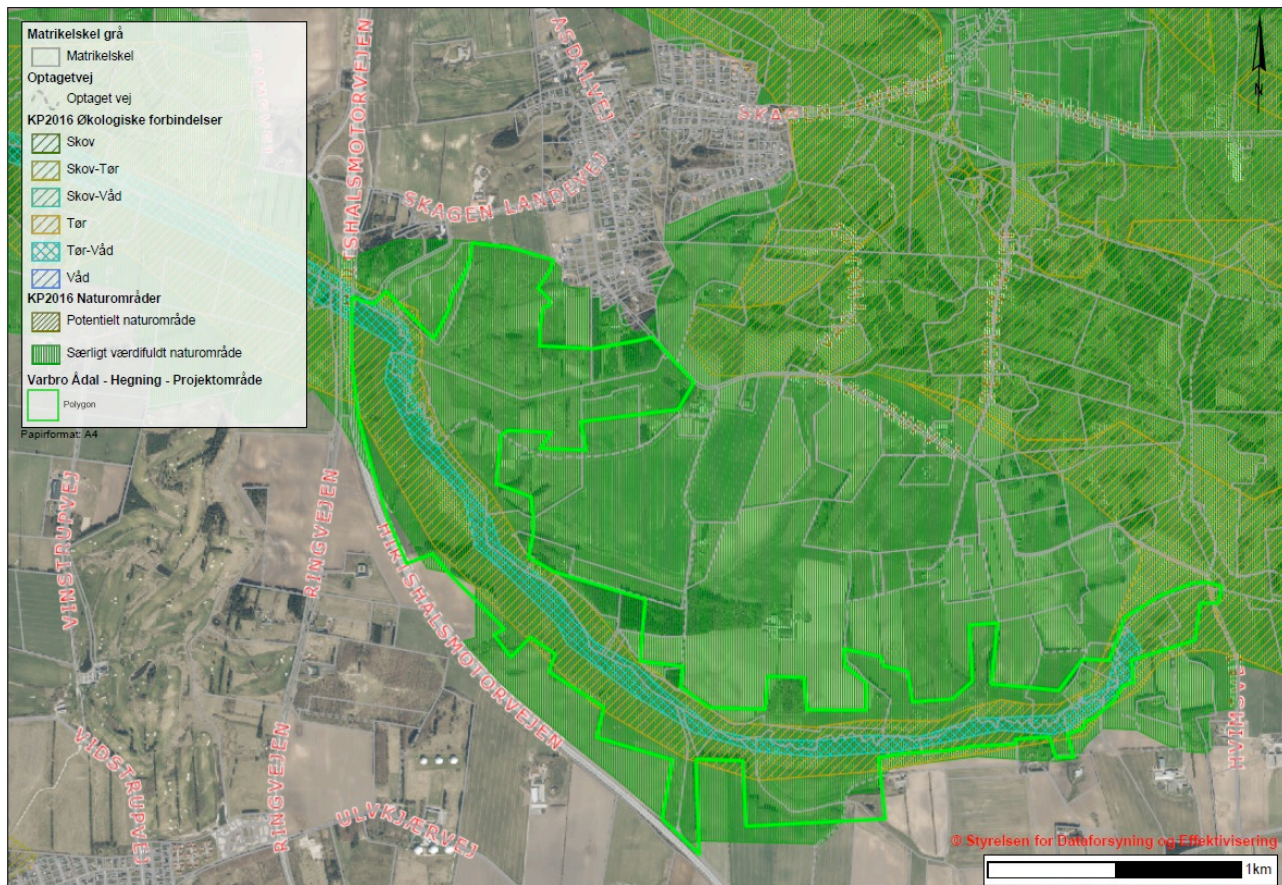
Arealerne med lavt eller dårligt artsindeks er ofte omlagt, gødskede eller sprøjtede. Flere af arealerne - både de gode og dårlige - er enten græsset for hårdt om sommeren eller slet ikke græsset.

Der fundet følgende rødlistede arter i rigkær og fattigkær i ådalen: Engblomme, kærnokurt, vendsysselgøgeurt, moserandøje, isblåfugl, sumpgræshoppe. Insekterne er ikke grundigt undersøgt, så der er sandsynligvis flere rødlistede insektarter. Derudover er der mere almindelige arter som smalbladet kæruld, bukkeblad, kødfarvet gøgeurt, purpurgøgeurt, djævelsbid, trævlekrone, hjertegræs, kærtrehage og kragefod.

Overdrevene har overvejende en ringe til moderat naturindeks (0,2-0,6), men der er enkelte overdrev med godt eller højt artsindeks. Der er en kraftig randpåvirkning fra det intensive landbrug omkring naturområderne. Stort set alle overdrev, der har marker ovenfor, er kraftigt forringede i en bræmme på 10-20 meter fra marken. Her har græsser og høje urter som stor nælde, kørvel og agertidse udkonkurreret de nøjsomme arter. På de bedste overdrev er der stadigvæk bestande af skovgøgelilje, lav skorsoner, djævelsbid og mere almindelige arter som hundevioli, smalbladet høgøgeurt, alm. mælkeurt, lyngsnerre, tandbælg, kratfladbælg, pillestar, fåresvingel, tormentil, lille klokke,

Hele området er udpeget som Særlig Værdifuld Natur i Kommune>planen, og området er ligeledes udpeget som en økologisk forbindelse med fokus på våd natur i bunden af ådalen og tør natur på skrænterne.

Bilag IV arter

Der er gode bestande af spidssnudet frø i Varbro Ådal. Tilgroning af vandhuller og belastning med næringsstoffer er den største trussel for arten.

Varbro Å er levested for en voksende bestand af odder.

Påvirkning af Natura 2000 områder

Der er ikke Natura 2000 områder indenfor området, men tiltag i Varbro Å, vil indirekte påvirke Natura 2000-område nr. 6, Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å, der ligger 6 km vest for projektområdet.

Varbro Å løber sammen med Liver Å i Natura 2000 området. Derfor vil positive tiltag i Varbro Å have en lille positiv påvirkning på de habitatnaturtyper, der ligger i eller ud til vandløbet. Det gælder for Å-mudderbanke (3270) og Urtebræmme (6430).

Følgende arter på udpegningsgrundlaget vil blive påvirket positivt af tiltag i området: Odder (1355) og bæklampret (1096). Begge disse arter formodes at have levesteder der strækker sig fra Natura 2000 området og hele vejen op i Varbro Å systemet og langt ind i kerneområdet. Fx vil oddere der yngler i Natura 2000 området sandsynligvis bruge hele Varbro Å som fourageringsområder på andre tidspunkter af året.

Forslag til tiltag

I Varbro Ådal kan der laves følgende tiltag, der vil gavne biodiversiteten:

- Hegning af store områder hvor der laves ekstensiv afgræsning - så vidt muligt helårsgræsning. Kommunens pulje til naturpleje hos private kan søges til projekter. Samtidig kan der søges puljer igennem Landbrugsstyrelsen fx forberedelse til græsning, hvor der gives fuld finansiering fordi arealerne ligger i beskyttet natur med en HNV på over 5.
- Dyrkningsfrie bræmmer omkring natur. Sammen med LandboNord og Danmarks Jægerforbund er der lavet en kampagne, hvor der udlægges natur på landbrugsjord, der ligger op til beskyttet natur. Tiltagene laves frivilligt af lodsejerne, der stadig kan få enkeltbetaling, hvis der fx søges om vildt- og bivenlige tiltag eller MFO-markbræmmer. Det undersøges om der kan laves en vandresti i bræmmerne. Her vil man kunne gå på fast jord
- Målrettet forbedring af levesteder for rødlistede arter og bilag IV arter. Der laves målrettede tiltag for at sikre bestanden af engblommer. Det sker igennem ekstensiv afgræsning og høslæt, der udføres på en måde der sikrer at frø fra engblomme bliver spredt, og at den artsspecifikke bestøver for gunstige levevilkår. Den lille bestand af moserandøje sikres, ved at forbedre forhold for larveplanten smalbladet kæruld. Det sker igennem målrettet naturpleje med ekstensiv græsning og udvidelse af levesteder ved at skrabe overjorden på dårlige engområder omkring arealet med kæruld. Det vil skabe nye fugtige lavninger, hvor kæruld kan sprede sig til. Samtidig vil det skabe nye levesteder for bilag IV arten spidssnudet frø.
- Bekæmpelse af invasive arter med fokus på kæmpebjørneklo. Der laves en målrettet indsats for at få fjernet kæmpebjørneklo helt fra Varbro Å systemet.
- Udtagning af landbrugsjord der støder op til de bedste naturområder eller som ligger helt nede i ådalen.

Tiltagene vil:

- forbedrer naturtilstanden på § 3-registrerede naturarealer især gennem bræmmer, ekstensiv helårsgræsning og rydning.
- forbedre og udvikle arealer, der i Grønt Danmarkskort er udpeget som økologiske forbindelser og naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser (kaldet særligt værdifulde naturområder i Hjørrings kommuneplan)
- forbedrer levesteder for rødlistede arter og bilag IV arter med fokus på engblomme, moserandøje og spidssnudet frø.
- ekstensiverer driften i bræmmer langs ådalen
- fremmer forholdene for naturen generelt ved sprøjtefri drift, ekstensivering og ekstensiv drift såsom græsning.
- skabe sammenhæng mellem naturarealer ved at flere arealer kommer med i et hegn, hvor frø kan spredes mellem arealerne af de græssende dyr.

Lodsejere:

Peter Nielsen	Tangsgårdsvej 10
Kim Bengtsen	Sakstrupvej 32
Søren Steen Smalbro	Tangsgårdsvej 123
Ole Engbo Christiansen	Ulvkærvej 80
Flemming Visti Nielsen	Tangsgårdsvej 84
Jens Peter L. Lunden	Allingdamvej 50
Hans Henrik Risager	Grimmeshavevej 116
Jan Hougaard Olesen	Grimmeshavevej 86
Carsten S. G. Hjerresen	Skærpingvej 72
Jørgen Larsen	Grimmeshavevej 24
Kim Holger Vangsted	Skærpingvej 131
Morten Bo Larsen	Hebbelstrupvej 224
Leif Klit Larsen	Kabbeltvedvej 140